

<http://ec.europa.eu/maritimeaffairs>

<http://ec.europa.eu/fisheries>

Īpašie pagaidu pasākumi ekonomikas krīzes skarto Eiropas Kopienas zvejas flotu pārstrukturēšanas veicināšanai

European Commission
DG MARE

Ietekmējošie faktori

- Nozveju samazināšanās - piem., vairāk kā 30% samazinājums bentisko zivju nozvejā pēdējos 15 gados;
- Zivju cenu nemainīgums jeb stagnācija - importa apjomu pieaugums, pārdošanas ķēdes kapacitāte;
- Nepietiekama peļņa no zvejas - īpaši bentisko zivju zvejā;
- Pārmērīga zvejas kapacitāte;
- MVU koncentrācija - sociālā ietekme.

Nepieciešamās rīcības

- Degvielas cenas saasināja situāciju attiecībā uz zemajiem ienākumiem;
- **Problēma ir strukturāla rakstura**, kas prasa īstermiņa/vidēja termiņa rīcības ar ilgtermiņa rezultātiem;
- KZP princips par zivju resursu saglabāšanu saglabā savu nozīmi.
- Ir jāveic sekojošais:
 - › Veicināt to zvejas kuģu izslēgšanu no flotes, kuriem nav nākotnes (traleri);
 - › Ļaut pielāgot jeb modernizēt atlikušo floti;
 - › Risināt tirgus neefektivitātes izraisītās problēmas;
 - › Atvieglot īstermiņa pielāgošanās procesu šīsdienas ekonomiskajai situācijai.

Komisijas rīcība

- 2008.gada 8.jūlija Komunikācija par ES zvejas flotu pielāgošanos augsto degvielas cenu ekonomiskajām sekām
 - ➔ piedāvājot DV ārkārtas pasākumu paketi:
 - (1) Nodrošināt tūlītēju atbalstu nozarei, lai mazinātu sociālās un ekonomiskās grūtības;
 - (2) Sniegt atbalstu ar tā ietekmi ilgtermiņā, lai risinātu pārmērīgās zvejas jaudas problēmu.

Komisijas rīcība

→ Rezultāts:

- 2008.gada 24.jūlija Padomes **Regula (EK) No. 744/2008** ar ko izveido īpašu pagaidu darbību ekonomikas krīzes skarto Eiropas Kopienas zvejas flotu pārstrukturēšanas veicināšanai.

Izņēmuma un pagaidu atbalsts kā speciāls atbalsta veids **EZF ietvaros**, t.i., pagaidu atkāpes no attiecīgajiem EZF nosacījumiem.

Regula (EK) No 744/2008

Kas ir atbalsta saņēmējs? (1.pants)

- Zivsaimniecības nozarē iesaistītas personas un uzņēmumi, kurus 2008.gadā skārusi naftas cenu pieauguma izraisītā ekonomiskā krīze.

Darbības joma un finanšu shēma (2. un 3.pants)

- Atbalsts var tikt saņemts EZF apropriāciju robežās - EZF budžets NETIEK palielināts.
- Nav paredzēts atbalsts no citiem ES finansējuma avotiem.
- Vairumā gadījumu ir nepieciešams veikt grozījumus Rīcības Programmās.

Paredzētie pasākumi

2 pasākumu grupas:

Vispārējie pasākumi: → plašs atbalsta saņēmēju loks -
(ievērojot noteiktus nosacījumus)

Speciālie pasākumi: → atbalsta saņēmēji var būt tikai
Flotes Pielāgošanas Shēmas dalībnieki

Jauns jēdziens “Flotes Pielāgošanas Shēma” - FPS

Vispārējie pasākumi (Nodaļa II)

- Nodaļas II pasākumi principā ir mērķēti uz visu zivsaimniecības nozari (ar atsevišķiem izņēmumiem), ieskaitot tos uzņēmumus un darbiniekus, kas nav iesaistīti FPS.

Zvejas darbību pagaidu pārtraukšana (6.pants)

Izņēmuma ārkārtas atbalsts zvejas aktivitāšu pagaidu pārtraukšanai:

- Zvejniekiem un zvejas kuģu īpašniekiem 3 mēnešu laikposmā, ko īsteno no 2008.gada 1.jūlija līdz 2009.gada 31.decembrim.
- 3 mēneši var būt arī ne pēc kārtas un tie daļēji var attiekties arī uz 2009.gadu, taču katram zvejas kuģim zvejas darbību pārtraukšana jāuzsāk pirms 31.12.2008.
- Uzņēmumiem, kas ir šī atbalsta saņēmēji, līdz 2009.gada 31.janvārim jāuzsāk piemērot pārstrukturēšanas pasākumus (t.i., FPS, zvejas flotes piepūles sabalansēšanas plāni, nacionālās kuģu ekspluatācijas pārtraukšanas shēmas, zvejas plāni (RO) un arī kuģu modernizēšanas pasākumi).
- Var daļēji segt fiksētās jeb pastāvīgās izmaksas, kad kuģis ir spiests stāvēt ostā (ostu nodokļi, apdrošināšanas un uzturēšanas izmaksas), un daļu no zvejnieku pamatalgas.
- Dalībvalstīm ir ieteicams pagaidu zvejas aktivitāšu pasākumus saistīt ar zivju resursu bioloģiskā cikla dinamiku, sezonalitāti un tirgus aspektiem.

Ieguldījumi zvejas kuģos un selektivitātē (7.pants)

- **Kuģu aprīkojuma** (dzinēju un zvejas rīku nomaiņa nav atļauta) iegāde, kas ievērojami uzlabo kuģu (tostarp arī piekrastes zvejā iesaistīto kuģu) energoefektivitāti; kam attiecīgi var piemērot **samazinātu minimālo privātā līdzfinansējuma likmi 40% apmērā 60% vietā.**
- Palīgdzinēji, ekonometri un vinčas tiek uzskatīti kā atbilstīgi izdevumi šī panta izpratnē; taču zvejas kuģa īpašniekam jāpierāda, ka attiecīgais aprīkojums ievērojami uzlabo kuģa energoefektivitāti.

Sociāli-ekonomiskās kompensācijas (8.pants)

- EZF ietvaros **agrās pensionēšanās prēmijas** var maksāt tikai zvejniekiem. Savukārt šīs regulas ietvaros **kā izņēmums** ir iespēja šādu atbalstu sniegt arī **citū ar zivsaimniecību saistītu jomu darbiniekiem**.
- Tie var būt, piemēram, darbinieki, kas iesaistīti zivju izkraušanā ostās, zivju izsoles vietās, zvejas uzņēmumu un ostu administrācijās strādājošie, un tie, kas iesaistīti zvejas rīku remontdarbos.
- **Akvakultūras un zivju apstrādes sektora darbinieki nevar tikt atbalstīti**. Arī **kuģu būvē iesaistītie darbinieki** nav uzskatāmi kā «zivsaimniecības nozares darbinieki».

Kolektīvie pasākumi (9.pants)

- Atbalsts **enerģijas audita veikšanai** individuālu kuģu grupām, un segt izdevumus zvejas kuģu īpašniekiem, kas saistīti ar **ekspertu piesaisti** pārstrukturēšanas vai modernizēšanas plānu izstrādi, t.sk., arī Flotes Pielāgošanas Shēmu izstrādei.
- Valsts ieguldījuma (ES un nacionālā) maksimālā likme ir 100%.
- EZF tehniskās palīdzības līdzekļi var tikt izmantoti tāda paša veida ekspertīzei (enerģijas audita veikšanai), ko savukārt veic publiskās jeb valsts iestādes (46.pants, Regula No 1198/06).
- Atbalsts **Ražotāju Organizācijām** ikgadējo plānu izstrādei (mārketinga jeb realizācijas stratēģijas, nozvejas/ražošanas plāni u.c.), kas noteikts **Regulas No 104/2000 9.pantā**.

Pilotprojekti (10.pants)

- Pilotprojekti jeb izmēģinājuma projekti, kuros pārbauda tehniskos uzlabojumus, kas paredzēti kuģu dzinēju, aprīkojuma un zvejas rīku enerģijas patēriņa samazināšanai, tādējādi samazinot emisijas.
- Pilotprojekti jeb izmēģinājuma projekti nevar būt komerciāla rakstura. Peļņa, kas iegūta īstenojot pilotprojektu, ir jānoņem no valsts atbalsta summas, kas tiek piešķirta projektam.

Speciāli pasākumi, kas piemērojami tikai Flotes Pielāgošanas Shēmās iesaistītajām flotēm - FPS (III nodaļa)

- DV drīkst pieņemt un īstenot FPS, kuru mērķis ir pārstrukturēt ekonomiskās krīzes skartās zvejas flotes.
- FPS-ās var iekļaut šādus pasākumus:
 - pilnīga un pagaidu zvejas aktivitāšu pārtraukšana;
 - investīcijas zvejas kuģos un selektivitātē;
 - daļēja zvejas jaudas izslēgšana - speciāls pasākums tikai FPS ietvaros, kad iespējams pārdalīt līdz 25% no zvejas jaudas, kas pastāvīgi izslēgta;
 - atbalsts piekrastes zvejas flotei;
 - sociāli-ekonomiskās kompensācijas.

Speciāli pasākumi, kas piemērojami tikai Flotes Pielāgošanas Shēmās iesaistītajām flotēm - FPS (III nodaļa)

- FPS aptver tādus zvejas kuģus, kuri zvejo tos pašus zvejas resursus, zvejo tajā pašā zvejas rajonā vai izmanto tos pašus zvejas rīkus utt. Nebūt nav obligāti, ka zvejas kuģi obligāti ir iesaistīti vienā un tajā pašā zvejas veidā vai vienā un tajā pašā zvejas segmentā, vai arī, ka zvejas kuģi ir tikai no viena un tā paša zvejas segmenta (izņēmums ir daļējā jaudas izslēgšana - 17.pants).
- Galīgais mērķis: ilg-termiņā uzlabot ekonomisko situāciju tai zvejas flotes daļai, kas paliks aktīva.
- Līdzdalība FPS ir brīvprātīga: zvejas kuģa īpašnieks pats izvēlas iekļaut vai arī neiekļaut savu kuģi FPS-ā; pat tādā gadījumā, ja FPS ir speciāli izveidots tāda veida kuģiem.

Speciāli pasākumi, kas piemērojami tikai Flotes Pielāgošanas Shēmās iesaistītajām flotēm - FPS (III nodaļa)

Obligātie nosacījumi FPS (I):

- Enerģijas izmaksas FPS iekļautajiem zvejas kuģiem vidēji veido vismaz **30% no ražošanas izmaksām**. 30% tiek attiecināti uz visu FPS, un nevis uz katru atsevišķu zvejas kuģi.
- Pastāvīgas zvejas aktivitāšu pārtraukšanas rezultātā kopējā FPS iesaistīto zvejas kuģu jauda tiek samazināta vismaz **30% apmērā** (gan GT, gan arī kW).

Speciāli pasākumi, kas piemērojami tikai Flotes Pielāgošanas Shēmās iesaistītajām flotēm - FPS (III nodaļa)

Obligātie nosacījumi FPS (II):

- Katru zvejas kuģi var iekļaut tikai vienā FPS.
- FPS jānorāda visu tajā iekļauto zvejas kuģu saraksts, obligāti norādot tos zvejas kuģus, kuru zvejas aktivitātes tiks pastāvīgi pārtrauktas.
- Kuģiem jābūt aktīviem 2008.gada 31.jūlijā un 2 gadus pirms FPS pieņemšanas tiem jābūt veikušiem vismaz 120 zvejas dienas.
- Vēlākais līdz 2009.gada 30.jūnijam DV jāpaziņo un jānosūta Eiropas Komisijai visas to apstiprinātās FPS-as.
- FPS jāiekļauj EZF Rīcības Programmās.

Speciāli pasākumi, kas piemērojami tikai Flotes Pielāgošanas Shēmās iesaistītajām flotēm - FPS (III nodaļa)

Eiropas Komisijas rīcība FPS uzraudzībai:

- DV jāiekļauj FPS rezultāti EZF ikgadējos un beigu ieviešanas ziņojumos.
- Komisija piesaistīs ārējos ekspertus, kuri brauks uz DV, lai pārbaudītu FPS ieviešanu.

Daļēja zvejas izslēgšana un pārdalīšana FPS ietvaros (IV nodaļa)

- Šī regulas nodaļa ievieš jaunu jēdzienu - daļēja zvejas jaudas izslēgšana un pārdalīšana: tā ir iespēja zvejas kuģu īpašniekiem saņemt kompensācijas par starpību starp pastāvīgi izslēgto zvejas jaudu un pārdalīto zvejas jaudu (jaunais zvejas kuģis ir attiecīgi mazāks un ar mazāku enerģijas patēriņu).
- Tiešs atbalsts jauno zvejas kuģu būvei nav paredzēts.

Finanšu noteikumi (V nodaļa)

- Atļautā EZF līdzfinansējuma likme var tikt piemērota **95% apmērā no kopējā publiskā finansējuma apjoma.**

Mērķis ir palīdzēt DV, kurām ir grūtības nodrošināt nacionālo finansējumu šo īstermiņa pasākumu finansēšanai un nevis nacionālā līdzfinansējuma samazināšanai RP līmenī.

- EZF līdz-finansējuma apjoms ir palielināts no 7% uz 14%.
- Iespējamā papildu finansējuma piešķiršana (nav paredzēta EZF Regulas ietvaros)
 - › Tā lielā mērā būs atkarīga no DV veiktajiem pasākumiem attiecībā uz RP pārprogrammēšanu un līdzekļu pārdali to ietvaros

Padomes Regulas (EK) No 744/2008 ieviešanas laiks

- Visiem administratīvajiem lēmumiem par projektiem šīs regulas pasākumiem jābūt pieņemtiem līdz 31.12.2010.